

อัตราส่วนขนาดของท่อที่มีผลต่อค่าประสิทธิผลของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบท่อสองชั้น

สาริต ทุลไธสง¹⁾ บัณฑิต กฤตาคม²⁾ และ สัตยชัย รำเพยพัค²⁾

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงค่าประสิทธิผล (Effectiveness) คุณลักษณะทางความร้อนและการสูญเสียความดันของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบท่อสองชั้นชนิดไหลสวนทางกันยาว 1.2 m ท่อชั้นนอกมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2 นิ้ว ที่มีอัตราส่วนขนาดของท่อชั้นในต่อท่อชั้นนอก (D^*) ที่แตกต่างกันจำนวน 6 ค่า และที่อัตราการไหลต่างๆ กัน โดยวิธีการทดลอง ในการทดลองได้ทำการปรับเปลี่ยน D^* 6 ขนาด คือ 0.25 0.31 0.38 0.44 0.5 และ 0.56 ส่วนอัตราการไหลของน้ำร้อนและน้ำเย็นทำการปรับเปลี่ยนอยู่ในช่วง 15 liter/min ถึง 40 liter/min และทำการควบคุมอุณหภูมิของน้ำร้อนและน้ำเย็นที่เข้าเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนที่ 70 °C และ 30 °C ตามลำดับ ผลการทดลองพบว่าค่าประสิทธิผลและค่าจำนวนหน่วยการถ่ายเท (Number of Transfer Unit) มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราส่วนขนาดของท่อเพิ่มขึ้น ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมมีค่าลดลงสวนทางกับการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนขนาดของท่อ สำหรับการสูญเสียความดันของน้ำร้อนและน้ำเย็นพบว่าเมื่ออัตราส่วนขนาดของท่อเพิ่มขึ้นจะทำให้ความดันลดของน้ำเย็นมีค่าลดลงอย่างชัดเจนส่วนความดันลดของน้ำร้อนมีค่าเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน ประสิทธิภาพ สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวม

---

¹⁾ อาจารย์ ห้องปฏิบัติการวิจัย GST-gang สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
จังหวัดนครราชสีมา 30000 อีเมล: toolthaisong@gmail.com

²⁾ อาจารย์ ห้องปฏิบัติการวิจัย GST-gang สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
จังหวัดนครราชสีมา 30000

* Corresponding Author

The effect of the diameter ratios on the effectiveness of the concentric tube heat exchanger

Sarith Toolthaisong^{*1)} Bundit Kritacom²⁾ and Sunchai Rampoeпад²⁾

Abstract

This paper presents the effect of inner to outer diameter tube ratios (D^*) on the effectiveness, thermal characteristics and pressure loss of the counter flow concentric tube heat exchanger having 1.2 m long and 2 inch of outer diameter are experimentally investigated. Six different D^* are introduced with 0.25, 0.31, 0.38, 0.44, 0.5 and 0.56, flow rate of hot water and cold water ranging from 15 liter/min to 40 liter/min. The hot water and cold water inlet heat exchanger at constant temperature of 70°C and 30 °C respectively. The experimental results reveal that the effectiveness and the number of transfer unit increases with the rise of D^* , while the overall heat transfer decreases. For the pressure loss of hot water and cold water show that when the D^* increases, while the pressure loss of hot water increases but the pressure loss of cold water decreases.

Keywords: Heat exchanger, Effectiveness, Overall heat transfer coefficient

---

^{*1)} Lecturer, GST-gang Laboratory, Department of Mechanical Engineering, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhonratchasima 30000,
Email:toolthaisong@gmail.com

²⁾ Lecturer, GST-gang Laboratory, Department of Mechanical Engineering, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhonratchasima 30000

* Corresponding Author

1. บทนำ

เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบท่อสองชั้น (Concentric tube heat exchanger) มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากว่ามีราคาถูก สร้างง่าย ง่ายต่อการบำรุงรักษา แต่เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนชนิดนี้มีข้อเสีย คือ ให้ค่าประสิทธิผลการถ่ายเทความร้อนที่ต่ำเมื่อเทียบกับชนิดอื่น ซึ่งค่าประสิทธิผลดังกล่าวอาจขึ้นกับหลายตัวแปร เช่น อัตราการไหลของของไหลที่แลกเปลี่ยนความร้อนกัน พื้นที่การถ่ายเทความร้อน สัดส่วนขนาดของท่อชั้นในและท่อชั้นนอก เป็นต้น ที่ผ่านมามีผู้ศึกษาถึงตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ การถ่ายเทความร้อนของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนเอาไว้พอสมควร ในปี ค.ศ. 1999 S.Al-Fahed (1999) ได้ทำการศึกษาการถึงการถ่ายเทความร้อนและการสูญเสีย ความดันของท่อที่มีการสอดใส่แผ่นบิดและท่อที่มีการทำ ครีปที่ด้านในท่อ โดยทั้งสองกรณีได้ทำการศึกษาในกรณี ที่การไหลเป็นแบบราบเรียบ จากการทดลองพบว่าการ สอดใส่แผ่นบิดและการทำครีปที่ด้านในท่อทำให้ อัตราการ ถ่ายเทความร้อนเพิ่มขึ้นจากท่อเปล่า โดยการใส่แผ่นบิด สามารถเพิ่มการถ่ายเทความร้อนได้มากกว่าการทำครีป ด้านในท่อ แต่ในขณะเดียวกันการใส่แผ่นบิดก็จะทำ ให้เกิดความดันตกคร่อมที่มากกว่า ต่อมาในปี ค.ศ. 2004 Aydm Durmus (2004) ทำการทดลองใส่กรวยปลายตัดที่ ทำการเจาะรูด้านข้างเข้ากับเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน เพื่อหาค่า การถ่ายเทความร้อนและเอกเซอร์จี จากการ ทดลองพบว่าในช่วงค่าเรโนลด์ 15000 ถึง 60000 กรวยที่ทำ มุม 20 องศา ให้ค่านัสเซลและตัวประกอบความเสียดทาน สูงที่สุด ส่วนค่าเอกเซอร์จีมีค่าลดลงเมื่อมุมของกรวยมีค่า เพิ่มขึ้น และในปีเดียวกัน Kenan Yakut (2004) ได้ ทำการศึกษาถึงการสันสะเทือนของกรวยวงแหวนที่ใช้ สำหรับการเพิ่มการถ่ายเทความร้อนของเครื่องแลกเปลี่ยน ความร้อน ในการศึกษาเขาพบว่าค่าการสันสะเทือนและ ค่าอัตราการถ่ายเทความร้อนจะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วน โดยตรงกับค่าตัวเลขเรโนลด์ และพบว่าสามารถเพิ่มอัตรา การถ่ายเทความร้อนจากเดิม 250 % ต่อมาในปี ค.ศ. 2006 Eiamsa-ard and Promvong (2006) พบว่าการ

สอดใส่ V-nozzle เพื่อสร้างการไหลแบบปั่นป่วนในเครื่อง แลกเปลี่ยนความร้อนสามารถ ทำให้ค่าอัตราการถ่ายเท ความร้อนและตัวประกอบความเสียดทานที่เพิ่มขึ้นสูงสุด จากท่อเปล่า และในปีเดียวกัน Timothy J (2006) ได้ ทำการศึกษาค่าตัวเลข Dean Number ที่มีผลต่อ คุณลักษณะการถ่ายเทความร้อนของเครื่องแลกเปลี่ยน ความร้อนแบบท่อสองชั้นโค้งเป็นรูปเกลียว จากการศึกษา โดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์พบว่าที่ค่าตัวเลข Dean Number ต่ำๆ จะให้ค่าตัวเลข Nusselt Number ที่ มากกว่าค่าตัวเลข Dean Number สูงๆ ต่อมาในปี ค.ศ. 2007 Paisarn (2007) พบว่าอัตราการไหลของน้ำร้อน และน้ำเย็นและอุณหภูมิของน้ำร้อนที่เข้าเครื่องแลกเปลี่ยน ส่งผลอย่างมากต่อค่าประสิทธิผลของเครื่องแลกเปลี่ยน ความร้อนแบบท่อขด และในปีเดียวกัน Eiamsa-ard and Promvong (2007) ได้ทำการศึกษาถึงการถ่ายเทความร้อนและความเสียดทานในท่อที่สอดใส่หัวฉีดรูปทรงกรวย (conical-nozzle) ซึ่งพบว่าการสอดใส่หัวฉีดสามารถเพิ่ม การถ่ายเทความร้อนจากเดิมที่เป็นท่อเปล่าประมาณ 236 -344% ต่อมาในปี ค.ศ. 2008 Promvong (2008) ได้ ทำการศึกษามรรณะทางความร้อนของการถ่ายเทความร้อนระหว่างอากาศกับท่อที่สอดใส่สปริงที่ทำจากลวดที่มี หน้าที่ตัดสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยอากาศจะไหลเข้าไปในท่อที่ อุณหภูมิผิวคงที่ ซึ่งท่อดังกล่าวมีอุณหภูมิสูงกว่าอากาศที่ ไหลในท่อ ค่าตัวเลขเรย์โนลด์ของอากาศอยู่ในช่วง 5000 – 25000 จากการทดลองพบว่าการใช้ลวดหน้าตัดสี่เหลี่ยม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนได้มากกว่า ลวดที่มีหน้าตัดกลม นอกจากนั้นเขายังพบว่า การสอดใส่ สปริงร่วมกับแผ่นบิด ในเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน สามารถเพิ่มการถ่ายเทความร้อนได้มากกว่าการสอดใส่ เพียงสปริงหรือแผ่นบิดเพียงอย่างเดียว โดยสมรรถนะการ ถ่ายเทความร้อนสามารถเพิ่มขึ้นประมาณ 200-350 % ต่อมาในปี ค.ศ. 2009 M.R. Shaeri and M. Yaghoubi (2009) ได้ทำการศึกษาการพาความร้อนแบบการไหล ปั่นป่วนของกลุ่มครีปที่มีการเจาะรูเทียบกับครีปที่ไม่ได้ เจาะรูโดยใช้แบบจำลอง จากการศึกษาพบว่าครีปที่ ไม่มีรูจะให้ค่านัสเซลที่สูงกว่าครีปที่มีรู แต่ครีปที่มีการ

เจาะรูจะให้ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนที่ดีกว่าทั้งนี้ เพราะว่ามีพื้นที่ในการถ่ายเทความร้อนที่มากกว่า และในปีเดียวกัน Hussein (2009) ได้ทำการทดลองการถ่ายเทความร้อนระหว่างท่อกลมกับอากาศที่ไหลแบบราบเรียบ โดยทำการเปลี่ยนลักษณะรูปร่างทางเข้าของท่อกลม ซึ่งพบว่ารูปร่างทางเข้ามีผลต่อการถ่ายเทความร้อน

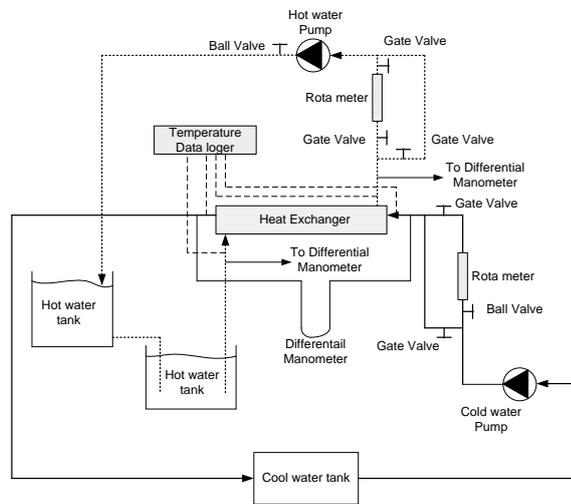
จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นล้วนแล้วแต่มุ่งหวังที่จะศึกษาหาวิธีการเพิ่มอัตราการถ่ายเทความร้อน ด้วยการเพิ่มอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดการไหลแบบปั่นป่วนขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปรับปรุงอุปกรณ์เดิมที่มีอยู่ แต่การศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของท่อ และอัตราการไหลที่ส่งผลถึงคุณลักษณะทางความร้อนที่สำคัญอันประกอบด้วย ประสิทธิภาพ สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน และจำนวนหน่วยการถ่ายเท รวมทั้งการสูญเสียความดัน นับเป็นสิ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน ดังนั้นสิ่งดังกล่าวจึงถูกนำเสนอในงานวิจัยนี้ ซึ่งจะสามารถเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบท่อสองชั้นได้

2. อุปกรณ์และวิธีการทดลอง

ชุดทดลองแสดงดังในรูปที่ 1 ประกอบด้วยเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนแบบท่อสองชั้นที่ทำการหุ้มฉนวนที่ท่อชั้นนอกเพื่อป้องกันการถ่ายเทความร้อนสู่สิ่งแวดล้อม ชุดผลิตน้ำร้อนและเครื่องมือวัดต่างๆ ที่ต่อเข้ากับชุดทดลอง ณ จุดต่างๆ เพื่อวัดค่าที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ผล คุณหมุมิของน้ำร้อนและน้ำเย็นที่ไหลเข้าออกเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนถูกวัดโดยเทอร์โมคัปเปิลชนิด K ช่วงการวัด -20 ถึง 1200 °C อัตราการไหลของน้ำร้อนและน้ำเย็นถูกวัดด้วยโรตารีมิเตอร์ ช่วงการวัด 0 – 60 liter/min ความดันของน้ำที่ไหลเข้าออกเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนวัดโดยใช้ดิฟเฟอเรนเชียลแมนอมิเตอร์

สำหรับการทดลองจะทำการเปลี่ยนขนาดของท่อชั้นในจำนวน 6 ขนาด คือ 1/2 นิ้ว 5/8 นิ้ว 3/4 นิ้ว 7/8 นิ้ว 1 นิ้ว และ 9/8 นิ้ว ส่วนท่อชั้นนอกมีขนาด 2 นิ้ว ซึ่งแต่ละขนาดจะทำการปรับอัตราไหลของน้ำเย็น 6 ค่า คือ 15 liter/min ถึง 40 liter/min โดยเพิ่มครั้งละ 5 liter/min ในขณะที่อัตราการไหลของน้ำร้อนคงที่ 40 liter/min และปรับอัตราไหลของน้ำร้อนจำนวน 6 ค่า เช่นเดียวกับน้ำ

เย็น ส่วนน้ำเย็นให้มีอัตราการไหลคงที่ 40 liter/min น้ำร้อนที่ไหลเข้าเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนจะถูกควบคุมให้มีอุณหภูมิคงที่ 70 °C และจะไหลกลับไปไปยังถังน้ำร้อนเพื่อเพิ่มอุณหภูมิอีกครั้งหลังจากแลกเปลี่ยนความร้อนกับน้ำเย็น ส่วนน้ำเย็นที่อุณหภูมิ คงที่ 30 °C จะไหลเข้าเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนและทำการแลกเปลี่ยนความร้อนกับน้ำร้อนจากนั้นจะถูกนำมาลดอุณหภูมิให้ได้ 30 °C ที่ถังน้ำเย็นด้วยเครื่องทำความเย็นขนาด 36000 Btu/hr เพื่อนำกลับไปใช้ใหม่

รูปที่ 1 อุปกรณ์การทดลอง

3. ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

อัตราการถ่ายเทความร้อนระหว่างของไหลร้อนและของไหลเย็นสามารถหาได้จากการทำสมดุลพลังงาน โดยสมมติให้ไม่มีการสูญเสียความร้อนสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถหาได้ดังนี้

$$\dot{Q}_c = \dot{m}_c C_p (T_{c,o} - T_{c,i}) \tag{1}$$

$$\dot{Q}_h = \dot{m}_h C_p (T_{h,i} - T_{h,o}) \tag{2}$$

$$\dot{Q}_{he} = \frac{\dot{Q}_c + \dot{Q}_h}{2} \tag{3}$$

เมื่อพิจารณาถึงอัตราการถ่ายเทความร้อนของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนในรูปของสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมสามารถแสดงได้ดังนี้

$$\dot{Q}_{he} = AU \frac{\Delta T_1 - \Delta T_2}{\ln \frac{\Delta T_1}{\Delta T_2}} \tag{4}$$

เมื่อ

$$\Delta T_1 = T_{h,i} - T_{c,o}$$

$$\Delta T_2 = T_{h,o} - T_{c,i}$$

$$A = \pi D_i L$$

ค่าประสิทธิผลการถ่ายเทความร้อนหาได้ดังนี้

$$\varepsilon = \frac{\dot{Q}_{he}}{(\dot{m}C_p)_{\min}(T_{h,i} - T_{c,i})} \quad (5)$$

เมื่อ

$$\dot{m}_c C_{pc} < \dot{m}_h C_{ph} \quad \text{จะได้}$$

$$(\dot{m}C_p)_{\min} = \dot{m}_c C_{pc}$$

หรือ

$$\dot{m}_c C_{pc} > \dot{m}_h C_{ph} \quad \text{จะได้}$$

$$(\dot{m}C_p)_{\min} = \dot{m}_h C_{ph}$$

ค่าจำนวนหน่วยของการถ่ายเทหาได้ดังนี้

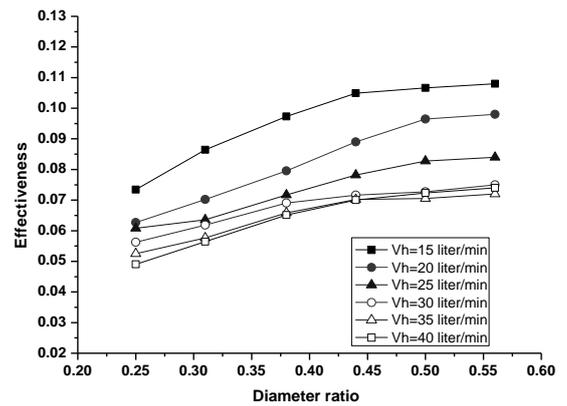
$$NTU = \frac{UA}{(\dot{m}C_p)_{\min}} \quad (6)$$

4. ผลการทดลอง

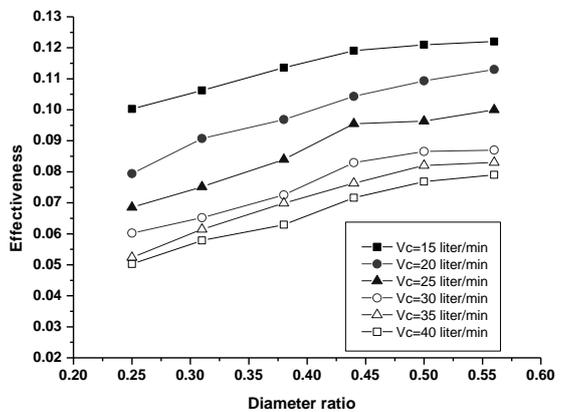
การทดลองตามวิธีการที่ได้กล่าวมาแล้วพบว่า อัตราส่วนขนาดของท่อชั้นในต่อท่อชั้นนอก (D_i / D_o) และอัตราการไหลของน้ำร้อนและน้ำเย็น ส่งผลต่อค่าประสิทธิผลของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนรวมทั้งค่าปริมาณต่างๆ ที่สำคัญดังนี้

4.1 ประสิทธิภาพ (Effectiveness)

ค่าประสิทธิผลของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนขนาดของท่อทั้งในกรณีที่เป็นน้ำเย็นมีอัตราการไหลคงที่ดังแสดงในรูปที่ 2 และในกรณีน้ำร้อนมีอัตราการไหลคงที่ดังแสดงในรูปที่ 3 ทั้งนี้ เนื่องจากว่าพื้นที่การถ่ายเทความร้อนเพิ่มขึ้น ซึ่งในกรณีที่อัตราการไหลของน้ำร้อนคงที่จะให้ค่าประสิทธิผลที่สูงกว่ากรณีของน้ำเย็นมีอัตราการไหลคงที่เฉลี่ยประมาณ 14 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เนื่องจากว่าน้ำร้อนมีพลังงานความร้อนสูงกว่าน้ำเย็น และยังพบว่าทุกอัตราส่วนขนาดของท่อที่อัตราการไหลต่ำๆ จะให้ค่าประสิทธิผลที่ดีกว่าอัตราการไหลสูงๆ เนื่องจากว่าน้ำร้อนและน้ำเย็นมีระยะเวลาในการถ่ายเทความร้อนมากกว่าที่อัตราการไหลสูงๆ

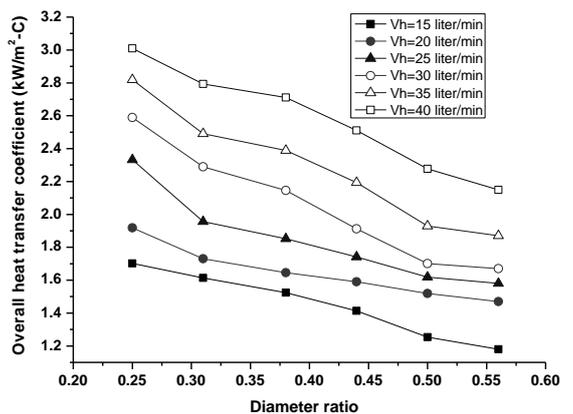

รูปที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและอัตราส่วนขนาดของท่อในกรณีอัตราการไหลน้ำเย็น 40 liter/min

รูปที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและอัตราส่วนขนาดของท่อในกรณีอัตราการไหลน้ำร้อน 40 liter/min

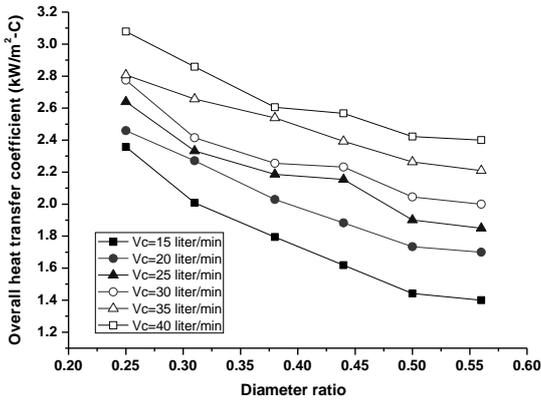
4.2 สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวม

รูปที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมผลและอัตราส่วนขนาดของท่อในกรณีอัตราการไหลน้ำเย็น 40 liter/min

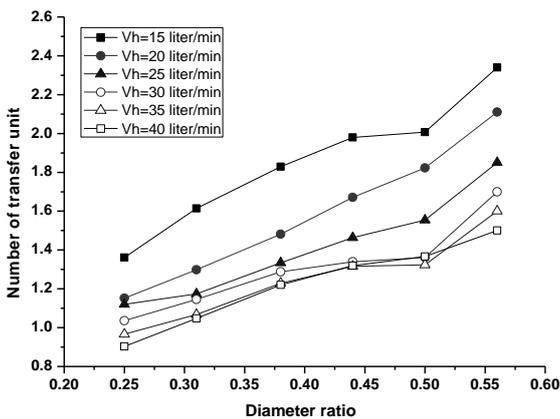
การเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนขนาดของท่อจะส่งผลให้ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมลดลงทั้งในกรณีที่

อัตราการไหลของน้ำเย็นคงที่และอัตราการไหลของน้ำร้อนคงที่ดังแสดงในรูปที่ 4 และรูปที่ 5 ตามลำดับ เพราะว่าการเพิ่มขึ้นของพื้นที่การถ่ายเทความร้อนในขณะที่อัตราการถ่ายเทความร้อนเปลี่ยนแปลงน้อยมาก และยังพบว่าที่อัตราส่วนขนาดของท่อเดียวกันที่ความแตกต่างของอัตราการไหลระหว่างน้ำร้อนและน้ำเย็นเพิ่มขึ้นจะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมลดลง

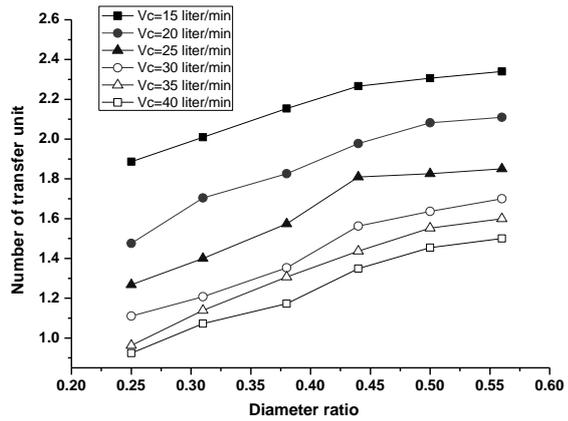

รูปที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมผลและอัตราส่วนขนาดของท่อในกรณีอัตราการไหลน้ำร้อน 40 liter/min

4.3 จำนวนหน่วยการถ่ายเท (Number of Transfer Unit)

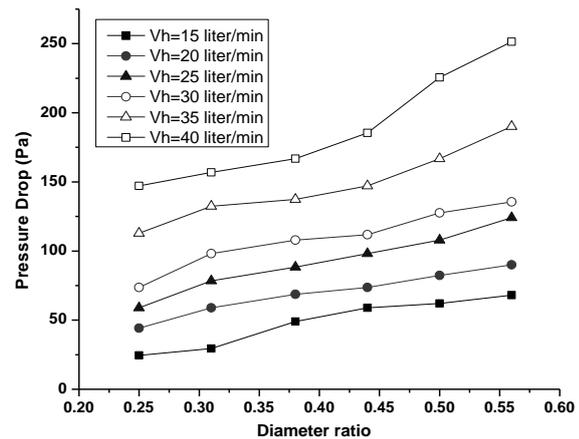
รูปที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหน่วยการถ่ายเทและอัตราส่วนขนาดของท่อในกรณีอัตราการไหลน้ำเย็น 40 liter/min

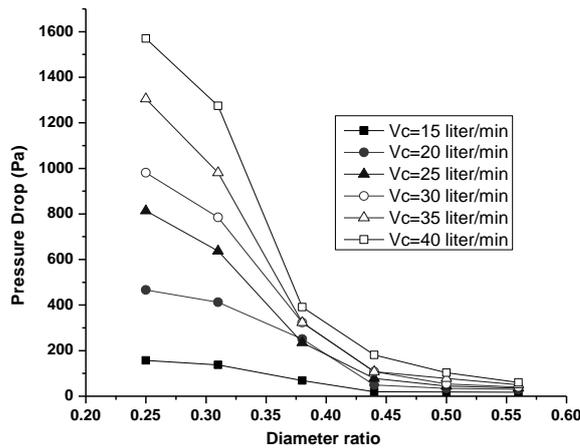
รูปที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหน่วยการถ่ายเทและอัตราส่วนขนาดของท่อในกรณีอัตราการไหลน้ำร้อน 40 liter/min

จำนวนหน่วยการถ่ายเทมีค่าเพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนขนาดของท่อดังแสดงในรูปที่ 6 และรูปที่ 7 โดยที่ในกรณีของน้ำร้อนมีอัตราการไหลคงที่จะให้ค่าจำนวนหน่วยการถ่ายเทเฉลี่ยที่สูงกว่า และพบว่าที่อัตราส่วนขนาดของท่อเดียวกันจำนวนหน่วยการถ่ายเทมีการเปลี่ยนแปลงตามความแตกต่างระหว่างอัตราการไหลของน้ำร้อนกับน้ำเย็นซึ่งจะมีค่าลดลงถ้าอัตราการไหลของน้ำร้อนและน้ำเย็นมีความแตกต่างกันน้อย

4.4 ความดันลด

รูปที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างการสูญเสียความดันและอัตราส่วนขนาดของท่อในกรณีอัตราการไหลน้ำเย็น 40 liter/min

รูปที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างการสูญเสียความดันและอัตราส่วนขนาดของท่อในกรณีอัตราการไหลน้ำร้อน 40 liter/min

เมื่อพิจารณาถึงความดันลดเนื่องจากการไหลพบว่าอัตราส่วนขนาดของท่อส่งผลต่อการสูญเสียความดันของท่อชั้นในมากกว่าท่อชั้นนอกเพราะมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การไหลมากกว่า และการสูญเสียความดันของท่อชั้นในจะมีค่าลดลงเมื่ออัตราส่วนขนาดของท่อเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่การไหลของน้ำเย็น แต่ในขณะที่เดียวกันจะทำให้การสูญเสียความดันลดของท่อชั้นนอกมีค่าเพิ่มขึ้นเพราะพื้นที่การไหลของน้ำร้อนลดลง

5. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

อัตราส่วนขนาดของท่อชั้นในต่อท่อชั้นนอกส่งผลกระทบต่อค่าต่างๆ ดังนี้

5.1 ค่าประสิทธิผลโดยเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นต่อการเพิ่มอัตราส่วนขนาดของท่อประมาณ 0.0827 : 1 และ 0.0927 : 1 ในกรณีที่อัตราการไหลของน้ำเย็นคงที่และในกรณีที่ของน้ำร้อนมีอัตราการไหลคงที่ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าถ้าอัตราการไหลของน้ำร้อนมากกว่าน้ำเย็นจะให้ค่าประสิทธิผลเพิ่มขึ้นประมาณ 14 เปอร์เซ็นต์

5.2 ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวมโดยเฉลี่ยลดลงต่อการเพิ่มอัตราส่วนขนาดของท่อประมาณ 0.1501 $\text{kW/m}^2\text{ }^\circ\text{C} : 1$ และ 0.1519 $\text{kW/m}^2\text{ }^\circ\text{C} : 1$ ในกรณีที่อัตราการไหลของน้ำเย็นคงที่และในกรณีที่ของน้ำร้อนมีอัตราการไหลคงที่ตามลำดับ

5.3 ค่าจำนวนหน่วยการถ่ายเทเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นต่อการเพิ่มอัตราส่วนขนาดของท่อประมาณ 0.1521 : 1 และ 0.1158 : 1 ในกรณีที่อัตราการไหลของน้ำเย็นคงที่และในกรณีที่ของน้ำร้อนมีอัตราการไหลคงที่ตามลำดับ

5.4 ค่าความดันลดโดยเฉลี่ยของน้ำเย็นลดลงต่อการเพิ่มอัตราส่วนขนาดของท่อประมาณ 168.667 Pascal : 1 ส่วนค่าความดันลดเฉลี่ยของน้ำร้อนเพิ่มขึ้นต่อการเพิ่มอัตราส่วนขนาดของท่อประมาณ 13.271 Pascal : 1

ในการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าค่าประสิทธิผลที่ได้มีค่าที่ต่ำนั้นเป็นเพราะว่าเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนมีขนาดสั้นเกินไป ดังนั้นสำหรับผู้สนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ควรเพิ่มความยาวเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนให้ยาวขึ้นและควรเพิ่มจำนวนอัตราส่วนมากขึ้น ซึ่งอาจจะทำให้ผลการทดลองที่ได้มีความชัดเจนมากขึ้น

6. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณ นายณัฐพงษ์ รัตนบุตร นายศรายุทธ บุตรดา และ นายวุฒิชัย พูนโตเนต นักศึกษาสาขาวิชา วิศวกรรมเครื่องกล ที่ช่วยสร้างอุปกรณ์สำหรับการทดลองในครั้งนี้

7. รายการสัญลักษณ์

- A = พื้นที่การถ่ายเทความร้อน (m^2)
- C_p = ค่าความร้อนจำเพาะของน้ำ ($\text{kJ/kg } ^\circ\text{C}$)
- D_i = เส้นผ่านศูนย์กลางท่อชั้นใน (m)
- D_o = เส้นผ่านศูนย์กลางท่อชั้นนอก (m)
- D^* = อัตราส่วนเส้นผ่านศูนย์กลางท่อชั้นในต่อท่อชั้นนอก
- L = ความยาวของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน (m)
- $\dot{m}_c$ = อัตราการไหลของน้ำเย็น (kg/s)
- $\dot{m}_h$ = อัตราการไหลของน้ำร้อน (kg/s)
- NTU = จำนวนหน่วยการถ่ายเท (Number of Transfer Unit)

- $\dot{Q}_c$ = อัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำเย็น (kW)
- $\dot{Q}_h$ = อัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำร้อน (kW)
- $\dot{Q}_{he}$ = อัตราการถ่ายเทความร้อนของ
เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน (kW)
- $T_{c,i}$ = อุณหภูมิน้ำเย็นเข้าเครื่องแลกเปลี่ยน
ความร้อน ($^{\circ}\text{C}$)
- $T_{c,o}$ = อุณหภูมิน้ำเย็นออกเครื่องแลกเปลี่ยน
ความร้อน ($^{\circ}\text{C}$)
- $T_{h,i}$ = อุณหภูมิน้ำร้อนเข้าเครื่องแลกเปลี่ยน
ความร้อน ($^{\circ}\text{C}$)
- $T_{h,o}$ = อุณหภูมิน้ำร้อนออกเครื่องแลกเปลี่ยน
ความร้อน ($^{\circ}\text{C}$)
- U = สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวม
($\text{kW/m}^2\text{ }^{\circ}\text{C}$)

8. เอกสารอ้างอิง

- A.Durmus. (2004). Heat transfer and exergy loss in cut out conical turbulators. *Energy Conversion and Management* , Vol.45, 785-796.
- Hussein A.Mohammed. (2009).The effect of different inlet geometries on laminar flow combined convection heat transfer inside a horizontal circular pipe. *Applied Thermal Engineering* ,Vol.29, 581–590
- K.Yakut and B.Sahin. (2004). Flow-induced vibration analysis of conical rings used of heat transfer enhancement in heat exchanger. *Applied Energy*, Vol. 78, 273-288.
- M.R. Shaeri, M. Yaghoubi. (2009). Numerical analysis of turbulent convection heat transfer from an array of perforated fins. *International Journal of Heat and Fluid Flow*, Vol. 30, 218-228.
- Paisarn Naphon.(2007). Thermal performance and pressure drop of the helical-coil heat exchangers with and without helically crimped fins. *International Communications in Heat and Mass Transfer*, Vol.34, 321–330.
- P.Promvonge. (2008). Thermal performance in circular tube fitted with coiled square wires. *Energy Conversion & Management*, Vol.49, 980-987.
- P.Promvonge. (2008). Thermal augmentation in circular tube with twisted tape and wire coil turbulators. *Energy Conversion and Management*, Vol. 49, 2949-2955.
- P.Promvonge and S.Eiamsa-ard. (2007). Heat transfer and turbulent flow friction in a circular tube fitted with conical-nozzle turbulators. *International Communications in heat and mass transfer*, Vol. 34, 72-82.
- S. Al-Fahed, L.M. Chamra, W. Chakroun. (1999). Pressure drop and heat transfer comparison for both microfin tube and twisted-tape inserts in laminarflow. *Experimental Thermal and Fluid Science*, Vol. 18, 323-333.
- S.Eiamsa-ard and P.Promvonge. (2006). Experimental investigation of heat transfer and friction characteristics in a circular tube fitted with V-nozzle turbulators. *International Communications in Heat and Mass Transfer*, Vol. 33, 591-600.
- Timothy J. Rennie, Vijaya G.S. Raghavan. (2006). Effect of fluid thermal properties on the heat transfer characteristics in a double-pipe helical heat exchanger. *International Journal of Thermal Sciences*, Vol.45, 1158-1165.